

פְּרִשְׁת מִטּוֹת מִסְעִי
כ"ט בתמוז 5785

עלון מס'
495

עלון מורה

סיפורים מחזקים

כניסת השבת 19:23
צאת השבת 20:23

אלה מסעי בני ישראל

כמו בני ישראל שהיו 40 שנה במדבר, עד שזכו להכנס לארץ ישראל והיו גם כאלו שכוננו דור המדבר, שלא זכו להכנס לארץ ישראל, כך גם כל יהודי עובר מסע במשך ימיו ולא תמיד זוכה להגיע ל'ארץ ישראל' שלו וב'מדבר' הפרטי שלו המלחמה העקרית היא מלחמת האמונה, שזה בעצם ההבנה שההליכה במדבר היא טובה עבורך, כדי שתקבל לבסוף את ארץ ישראל. ורבי נחמן מברסלב ספר אודות בעל חנות, שיום אחד היתה פריצה אצלו בחנות, הפורצים רוקנו לו את כל תכולת החנות וגם הותירו נזקים כבדים לריהוט והחפצים.

בעל הבית התעצב, אך התעשת ואמר תחת אלוקים אנוכי ויש לי מחסנים שאותם פורצים לא ידעו עליהם, אוציא משם את הסחורה השמורה ואמכור. הוא אכן התאווש ומכר יפה, אבל באו שוב פורצים אחרים בלילה ורוקנו את כל החנות עם הסחורה החדשה. התעצב אותו בעל חנות והלך לביתו ואשתו נחמה אותו שהכל מאת השם והכל לטובה והוא קבל את מה שאשתו אמרה ובטח בהשם! ואשתו הוסיפה, שכנראה הגנבים באים לחנות, כי היא מכילה דברים יקרי ערך, ואולי כדאי לקנות מוצרים זולים כמו בסגנון אבועלי אקספרס... והוא אכן הוציא חסכוניותו ורכש מוצרים זולים וסדר במדפים ושוב באותו לילה באו חבורת שודדים וגנבו את כל התכולה ובמקום שיארע לו נס קבל הפוך.... והוא נותר בלא כלום! חזר לביתו עצוב ואשתו אמרה שגם זו לטובה ושלא יהיה עצוב, כי הכל ביד השם.

למחרת בבוקר קבל החלטה שאת החנות הוא לא פותח! הוא לקח עגלה ולהבדיל, כמו הרוכלים הישמעאלים, שעוברים מבית לבית ומציעים לך 'מכונה ספורט'... גם מיועדה הסתובב עם העגלה וניסה למכור מרכולתו הדלה. הוא מכר פה מכר שם ואסף כמה לירות, שיכל לקנות בהם לחם, חלב ועוד כמה מוצרים, החליט לחזור לביתו, ובדרך עבר דרך היער, ופתאום הגיע שודד מפחיד רכוב על סוס ואמר: 'תביא לי את כל מה שיש לך' והמוכר התחיל לבכות ואמר לשודד: 'אל תרחם עליי, תרחם על ילדיי, שאני צריך להביא להם לחם וחלב' אבל השודד השיב באכזריות: 'אתה חושב שמעניין אותי הלחם והחלב של הילדים שלך? תביא את הכסף ולך תגנוב גם אתה!'

נתן המוכר את מעט הכסף שלו לשודד התישב על אבן אחת והחל בוכה על מר גורלו, איך יגיע הביתה בידיים ריקות כשילדיו ואשתו מצפים שיביא עמו מזונותיהם? כל מה שעושה נסגר בפניו! מצד שני כל מה שעושה השם לטובה עושה! תוך כדי שהוא מתדיין עם עצמו במחשבותיו על הטוב שעושה השם, שמע רעש חזק, מסתבר שהסוס של השודד נכנס בעץ והשודד מת במקום. הלך אותו יהודי למקום התאונה וגילה שם תיקים רבים המכילים אוצרות,

חזר הביתה עם האוצרות בשמחה ובתרועה, ואומר רבי נחמן, שהוא הפך להיות עשיר כקורח, מסודר לדורי דורות גם ילדיו ונכדיו. ומוסיף רבי נחמן שאם לא היו שודדים את חנותו ולא היה מגיע למצב הזה שאין לו כלום! לא היה זוכה לעושר הענק הזה! אז כמה ימים עבר מפח נפש, ואם בתוך המפח נפש הזה, היה יודע את סוף הסרט, לא היה יושב ובוכה על מר גורלו. וגם בני ישראל במדבר, רואים במחשבה את הכניסה לארץ ישראל, אבל כל נקודה במסע היתה מלחמה באמונה. ואותו אדם וגם אנחנו צריכים לפעמים לעבור במדבר, כדי לזכות בשפע.

לפני פטירתו קרא הבעל שם טוב לתלמידיו
ואמר לכל אחד מהם מה תהיה פרנסתו? ובתוך התלמידים היה גם רבי יעקב, אמר לו הבעל שם טוב, כי יסע לכל המקומות שמכירים אותו, את הבעל שם טוב, ויספר להם מעשיות מכל מה שראו עיניו ומזו תהיה פרנסתו. רבי יעקב היה מאוכזב מיעודו להיות נע ונד ולספר סיפורים, אך הבעל שם טוב עודד אותו וברך אותו שיצליח במעשיו. ואכן רבי יעקב נדד מעיר לכפר וממדינה למדינה וספר סיפורים מופלאים על רבו.

אחרי כשנתיים וחצי הגיע לאיטליה ושמע כי ישנו עשיר גדול המשלם שכר רב עבור כל מעשה אודות הבעל שם טוב. חשב בלבו רבי יעקב כי יספר לאותו עשיר סיפורים רבים על רבו הצדיק ובעבור סיפורים אלו יזכה לשכר כזה שלא יצטרך עוד לכתת רגליו וישב בשקט ובשלחה. שבעה חודשים נדד בתוך איטליה עד הגיעו לעשיר הנ"ל ואנשי העיירה ספרו לו כי האיש עשיר עצום ונפלא בהליכותיו, ירא שמים בתכלית, ובעל מצוות מרובות וחצרו כחצר המלכים ויושב ולומד כל היום ובנה בית כנסת, וכל מי שיודע לספר מעשיות על רבי ישראל הבעל שם טוב, מקבלו ביום השבת לסעודה ואחר יום השבת נותן הוא לו, על כל מעשה, מטבע זהב, ובשבת מרבית אנשי העיר נלווים לשולחנה כדי לשמוע עמו את הסיפור על הבעל שם טוב. ורבי יעקב שם פעמיו לעבר הארמון ויאמר לשומרים כי היה תלמיד ומשרת של הבעל שם טוב ומבקש רשות להכנס אליו. העשיר הודיע דרך משרתיו כי רבי יעקב מיועדנו צריך לחכות עד יום שבת, וסדר לו חדר ללון עם כל הנוחיות הדרושה. בינתיים נפוצה שמועה כי הגיע תלמיד הבעל שם טוב ונתקבצו כולם ובאו ביום השבת לסעודה לשמוע מנפלאות רבי ישראל הבעל שם טוב.

אחר הזמירות כאשר כל הקהל ישב סביב השולחנות, צוה העשיר לרבי יעקב שיספר איזה סיפור על רבו, ורבי יעקב נשאר אדם ולא פתח את פיו, הכל פרח מזכרוננו, שכח לגמרי את אוצר מעשיותיו, הוא נסה בדמיונו לזכור את רבו ולא הצליח וכל הקהל חכה בכליון עיניים, ורבי יעקב ישב מבולבל ויהי בעיניו כל הקהל כנוכל ויחר אפם מאד על האיש, אך בעל הבית ישב ושתק ולאחר מכן אמר לרבי יעקב כי לא יצטער ושיחכה למחר אולי יזכר, ושנתו של רבי יעקב נדדה ויבך בכי גדול וחשב על המבוכה מול כל האורחים ונסה להזכר באיזה מעשה ולא הצליח כל הלילה להזכר.

למחרת בבוקר יום א' בסעודת שחרית שאל בעל הבית את רבי יעקב אם נזכר בסיפור? שוב השיב תשובה שלילית לעשיר באומרו כי מעולם לא קרה לו כדבר הזה, ואנשי ביתו של העשיר רצו לבזותו, וגם אנשי העיר, אך הוא מנע זאת מהם ואף נתן הזדמנות נוספת לרבי יעקב ואמר לו – 'תמתין עד לצהריים אולי תזכר בכל זאת' ורבי יעקב התעצב מאד והחל לחשוב, אולי כל זאת קרה לו מפני שעבר על דברי רבו, לנסוע רק למקומות שמכירים אותו, והחל לשפוך שיחו בפני הבורא בתפילה ובתחנונים

וכשהגיעה שעת הצהריים הגיע להפרד מהעשיר והלה הפציר בו להשאר עוד יומיים, עד יום שלישי אולי יזכר, אך כל עמלו לשוא, כי גם ביום שלישי לא נזכר ונפרד בצער עמוק מהעשיר וילך למרכבה ורק ישב בה מיד נזכר במעשה נורא שהיה עם הבעל שם טוב ורץ לעשיר כדי להודיע כי נזכר. העשיר הקשיב ורבי יעקב ספר: המעשה היה בימים שלפני חג הפסח של הנוצרים והבעל שם טוב היה טרוד ביום שבת ומיד אחר ההבדלה צוה לאסור את הסוסים ונסענו כל הלילה שלושה אנשים ואני ביניהם ולאף אחד מאתנו לא היה מושג לאן נוסעים! וכשהגיע הבוקר הגענו לעיר גדולה ולבית שתריסיו וחלונותיו היו סגורים,

ותצא אשה לקראתנו ותצעק צעקה מרה – מה לכם פה? תברחו מהר כי הנוצרים טובחים כל יהודי שמסתובב, כי היום זה יום חגם ואם לא מוצאים יהודי הם מפילים גורל על דרי המקום ומענים עינויים עד שפורחת נשמתו, ואתמול הפילו גורל ונלכד בן הרב, על כן ברחו מהר מן העיר, והבעל שם טוב סגר את הדלת אחרי ואל שם לב לדבריה וכל אנשי הבית רועדים מפחד ובוכים.

הבעל שם טוב הביט החוצה והנה במרכז העיר עומדת במה והמון רב הולך ומתאסף וקול פעמונים נשמע מכל עבר המבשרים את בוא הבישוף כדרך הגויים, וכשעלה הבישוף לבימה, אמר לי הבעל שם טוב גש אל הבימה וקרא אלי את הבישוף וכששמעו כולם את הבקשה המוזרה של הרב מיד אמרו לו, כי זה מעשה שטות, כי הקהל מיד יתנפל עליו ויבוצע בו ליניץ, אך הוא לא הקשיב לאף אחד מאנשי הבית, ספר רבי יעקב לעשיר, האיץ בי לגשת לבישוף ולקרוא אותו אליו, הלכתי ברחוב במהירות רבה והגעתי אל הבישוף ואומר לבישוף בעברית כי רבי ישראל בעל שם טוב כאן וקורא אותך שתבוא, והבישוף השיב כי אחרי הדרשה יגיע, חזרתי לבית כדי להגיד לבעל שם טוב את שאמר הבישוף והוא גער בי, לך אליו שוב אמר לי! והגד לו – "כי אל יהיה שוטה ויבוא מיד". והלכתי אליו שוב והנה התחיל לדרוש ומשכתי בבגדו ואמר לו את דברי רבנו, ויהי שמועמו פנה אל העם ויאמר – "חכו נא מעט ואשובה אליכם"

המשך מעבר לדף

וילך אחרי עד בואנו אל הבית בו נמצא הבעל שם טוב, והבעל שם טוב הכניס את הבישוף לאחד החדרים וסגר את הדלת ושניהם הסתודדו יחדיו כשעה ואחר ציווה לאסור שוב את הסוסים ונסענו משם, מה היה עם הבישוף? מה שם העיר שהיינו בה? אינני יודע עד עצם היום הזה.

העשיר בשמעו את הסיפור קם וחבק את רבי יעקב והודה לו על הסיפור הנפלא ואמר לו – 'כנים דברך' דע לך ידידי רבי יעקב כי אני הוא הבישוף אשר באת אלי אל הבימה בשעת הדרשה ביום חגם, יליד העברים אנכי והייתי מלומד בשבע חכמות אך נכשלתי ונשמתי טבעה בטומאה ובכל לילה היה מגיע אלי בחלום רבי ישראל בעל שם טוב ומדבר על לבי לחזור בתשובה ולשוב מדרכי הרעה, בלילה הייתי מהרהר מעט בדברי הבעל שם טוב בחלום, אך ביום מיד היו נמחים ממחי, אך הבעל שם טוב לא נח לרגע ולא התיאש, עד שהבטחתי לו כי בליל נסיעתכם אלי, אברח באשמורת הבוקר מהעיר, אך ככל שנתקרבה ובאה שעת לדרוש, אמרתי בליבי כי לא אקיים את שהבטחתי, אך כאשר ראיתי שהרב בא העירה, הייתי פוסח בין שני הסעיפים ולא יודע מה לעשות? וכששמעתי את הפעמונים וההמון צמא דם לא יכולתי להתגבר על יצרי ולעזוב את כל הכבוד שמחכה לי והמשכתי בדרכי וכשבאת אליי בפעם השניה, נהפכתי לאיש אחר והלכתי אחריו והבעל שם טוב נתן לי תיקון ואהיה בעל תשובה גמור והסביר מה לעשות מעתה ואילך כדי לנקות את עבריי?

שאלתי את הבעל שם טוב אם יהיה בידי סימן בעתיד שאדע שעוונותיי התכפרו? ענה לי הבעל שם טוב – 'בזאת תדע שעוונותיך כופרו, אם יבוא אליך איש ויספר לך את המעשה הנ"ל' ואחרי שנשע הבעל שם טוב לקחתי את כל הוני, כי הייתי עשיר גדול וחלקתי חציו לעניים ורבע נתתי לאוצר המלך כדי לקבל רשות לצאת את המדינה, ויצאתי עם רכושי למדינה הזו במקום שאף אחד אינו מכיר אותי ועשיתי את כל התיקונים שאמר לי הבעל שם טוב וחיכיתי בסבלנות ליום שיבוא האיש שיספר לי את המעשה הנ"ל, וכשבאת אליי מיד הכרתיך וחיכיתי בכליון עיניים לסיפורך ולמרות שפרח מזכרונך הסיפור וחרף ההמון הזועם, לא אבדתי תקווה, התפללתי אל השם בתחנונים רבים וכששמעתי שוב ושוב שאינך זוכר דבר, ידעתי שבעבורי היה הדבר ושפכתי שיחי בפני הבורא והרביתי בתחנונים ובתפילות ואכן נענו תפילותי ושמעתי ממך את המעשה, ובזה הודיעו לי מן השמים כי סר עוונתי ותשובתי נתקבלה ואתה רבי יעקב אינך צריך ללכת עוד וללכת

רגליך מעיר לעיר וממדינה למדינה, הנני נותן לך מתנות וכסף רב שישפיקו לך עד סוף ימיך וזכות רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש תעמוד לשנינו ונזכה לעבוד את בוראינו כל ימי חיינו בלב ובנפש אמן.

האדמו"ר מקופיטשניץ אברהם יהושע השיל, התגורר בווינה בירת אוסטריה, בשנת 1938

למניינם, סופחה אוסטריה לגרמניה והנאצים כלאו את האדמו"ר, והחסידים גייסו כסף, שחדו את הגרמנים והצליחו לשחררו, אבל עדיין נשקפה סכנה לחייו, לכן חסידיו סדרו לו כרטיסים להפלגה להגר לארה"ב, כדי לברוח מעיני הנאצים. האדמו"ר הכין מזוודתו וחפציו והיה די מוכן להפלגה. כמה שעות לפני ההפלגה הגיעה אלמנה לביתו של האדמו"ר ובכתה בפניו ואמרה שאין לה מה לאכול ואף אחד לא מוכן לתת הלוואה, כי בטוחים שהיא לא תוכל להחזיר 'הילדים שלי' זועקים ללחם, תציל אותי! אולי תוכל לתת לי הלוואה? שאלה. עכשיו האדמו"ר צריך כבר להפליג, אך הוא לא חשב פעמיים, הוציא את כל הכסף שהיה לו במזודה ונתן לאלמנה.

מיד שיצאה האלמנה אמרו לו בני ביתו: 'מה זה? הרי חייך וחיי אחרים, חייך קודמים!' אמר להם האדמו"ר לבני ביתו 'תקשיבו טוב, היא אלמנה, אף אחד לא יתן לה כסף, אבל אני לכשאגיע לארה"ב, יש לי חסידים הם יעזרו לי' חסיד אחד שמע את כל הסיפור הזה מבני ביתו של האדמו"ר הלך ומכר את כל הזהב והתכשיטים שלו, קבל על זה כסף רב ונתן לאדמו"ר. אמר לו האדמו"ר 'אני לוקח את הכסף, רק כהלוואה לא כמתנה'

לקח האדמו"ר את הכסף ויצא לדרך כדי לעבור מדינות ולהגיע לנקודת ההפלגה. בשעה טובה הגיע לנקודת ההפלגה והאניה יצאה ועליה האדמו"ר בדרכה לארה"ב. ממש עם ההפלגה, פרצה מלחמת העולם ה-2, בינתיים הגיע האדמו"ר לארה"ב והתקבל באהדה ע"י חסידיו ועם הזמן נוספו לו חסידים חדשים ובתקופה קצרה חסך את הכסף שצריך היה להחזיר לאותו חסיד באוסטריה.

האדמו"ר שלח את הכסף שלוה מאותו חסיד והחזיר את חובו. עכשיו הסתבר שמעשה החסד של האדמו"ר הציל לא רק את האלמנה! בדיוק שפרצה מלחמת העולם ה-2, לתכשיטים וזהב לא היה ערך כלל! ואותו חסיד, אם היה נשאר עם התכשיטים וזהב, היה נותר רעב ללחם, אבל בזכות החסד שעשה האדמו"ר עם האלמנה, אותו חסיד הרי מכר את כל תכשיטיו וזהב שהיה בביתו, ובדיוק בנקודת הזמן הכי

מושלמת! שלח לו האדמו"ר חבילה של מזומנים, בחלק מהם הוא שחד קצינים גרמנים והגר לארה"ב עם סכום כסף נכבד, שאפשר לו להתחיל חיים חדשים באמריקה ועוד בחצרו של האדמו"ר! וכל זה ללמדנו, שאדם עושה חסד לא רק שהוא לא מפסיד, לעתים החסד 'מתגלגל' ועוזר לכמה אנשים במקביל ישתבח שמו!

זוג אחד היו נשואים 25 שנים ולא נפקדו בילדים. היו אצל כל המומחים בארץ ובעולם. נבדקו, עברו טיפולים, בדיקות, הפריות וגם בקרו במרכז העולמי להפריות בארה"ב, כאשר הרופאים הרימו ידיים. מה התיסכול? אצלו הכל בסדר, אצלה הכל תקין והריון אין. כל הטיסה מניו יורק לישראל הם לא החליפו מילה. רק בכו.

הם הגיעו הביתה ומצאו בית מבריק ומצוחצח ואז לפתע "נפל לבעל" האסימון". הוא פנה לאשתו ואמר: 'אני יודע למה אין לנו ילדים? בגלל המנקה' השעה הייתה 4 לפנות בוקר. הוא הגיע לישיבה בה למד ונכנס למשרדי ההנהלה, שם פגש את מנהל הישיבה ושאל על המנקה שושנה. נאמר לו שהיא יצאה לפנסיה וגרה בבית ים. הוא לקח את אשתו ונסעו לביתה. פתחה להם את הדלת אשה זקנה. הוא ניסה להזכיר לה את שמו והיא לא זכרה.

תוך כדי שהוא ואשתו בכו שאין להם ילדים עשרות בשנים, המנקה נזכרה בו. הוא היה הבולט שבחבורה - המנהיג. המנקה, היתה מגיעה כל ליל שישי לנקות את בית המדרש והחדרים. היא היתה מביאה איתה את ארבעת ילדיה הקטנים. הם היו שובבים והפריעו לתלמידים ללמוד. הוא עשה מעשה, נגש אל המנקה ואמר לה 'שככה זה לא יכול להמשך' והיא ענתה לו 'לי יש צער גידול בנים, אני מאחלת לך שלך לא יהיה צער גידול בנים' אתמול בלילה נפל לו האסימון.. זאת לא היתה ברכה..

הוא ואשתו בקשו מחילה מהמנקה, הם בקשו שהיא תאמר 'דוד בן יצחק אני מוחלת לך ומברכת אתכם בילדים' - כך שלוש פעמים.. 10 חודשים אחרי, הם חוגגים את הולדת הילד שנולד בצורה טבעית. ובברית סיים הבעל את סיפורו במשפט: "כמה מוסר השכל צריך ללמוד מזה, לא לפגוע באף אדם, גם אם אתה חושב שאתה צודק.

המנקה היתה חד הורית, בעלה היה נרקומן ומהמר, הוא נטש אותה והיא נאלצה לכלכל את עצמה וילדיה לבדה. לה לא היה סידור לילדים, הוא פירש זאת כקמזונת מצידה על תשלום לבייבי סיטר.. והוא טעה ושלם מחיר יקר!.

כשמגיעים לקברי צדיקים אסור לומר: ר' שמעון בר יוחאי תעזור לי! ר' מאיר בעל הנס תעזור לי!, ולהלכה נכתב 'שלא ישים מגמתו אל המתים' אלא צריך לומר 'הנוסח הנ"ל: 'אני מבקש מבורא עולם, שיעזור לי בזכות הצדיק שקבור כאן' או גם יכול לומר: 'אני מבקש מנשמת הצדיק שהוא יעמוד בתפילה לפני בורא עולם עבורי'

למה הדבר דומה? לאדם שאין לו הרבה זכויות אצל המלך, הולך לשר שהמלך אוהב אותו, שהוא מסר נפש בשביל המלך, ואומר לו, תבקש בשבילי, כי אני אין לי מספיק זכויות, אתה תבקש, לך הוא ישמע, כי אותך הוא אוהב במיוחד, אתה עשית עבורו דברים גדולים.

כתוב שעם ישראל רצו לצאת ממצרים, היו צריכים את הארון קבורה של יוסף הצדיק, ללא ארון הקבורה של יוסף, לא יכלו לצאת ממצרים, ואמרו חז"ל על הפסוק בתהילים, הים ראה וינסו, הכוונה כשהים ראה את ארונו של יוסף, הוא נס מפניו.

אין איסור ללכת לקבר של צדיק בשבת. אבל זה לא מועיל, משום שרבותינו המקובלים גילו, שנשמות הצדיקים אינם שורות על קברותיהם בשבת. ולפי זה נראה שאין טעם בכלל לעלות לקברי צדיקים בשבת, שהרי נשמת הצדיק אינה מצויה שם, ואין שום מעלה בביקור על קברו של הצדיק בשבת.

ויש פוסקים כמו הר"ן למשל שכתב שתפילה בקבר צדיק רצויה יותר, מאחר ובאותו מקום נמצא גופו של הצדיק, שכבר היה כלי שחל עליו השפע האלוהי, ועדיין יש בהם מן המעלה והכבוד המיוחד לצדיקים. ולפי זה נראה שיש תועלת בתפילה על קברו של הצדיק אפילו ביום שבת.

לסיכום: עדיף ללכת לקבר של צדיק ביום חול ולא בשבת, כי הצדיק אינו נמצא בשבת וביום טוב, אבל אם כבר הלך בשבת יש תועלת מסיימת בכל זאת מדובר על צדיק שחל עליו שפע אלוהי.

העלון לזיווג הגון לרות הודיה ורינה ומשיח בני אלנה לאה ולשרית בת חנה וליוסף וחביבית בני יענה וללאה בת אהובה ולדנה בת הילית ולרפואה הרב דב הכהן קוק בן שושנה ורחל בת חבובה ומשה בן אסתר ואביבית בת רחל ודונית אלחנן בן רחל ויחזקאל ידידיה בן נחמה שיינדל וחביבה בת נעימה ורונן בן שושנה ור' יהודה בן אסתר **ולעילוי נשמות** שמואל בן שרה וצאלח בן מרים וזהבה בת זכיה וסימי בת מרים וציון בן רחמים ומונס חנה ויעקב בן רותי ולאה בת רבקה ויעקב בן חנום ואדיר בן לאה ודליה בת חבובה וברוך בן חבובה ויהודה בן חבובה וזכי בן חנה ואסתר פריידיה בת פאבל ולאה בת דבורה.